

Konstrukce ukazatele finančního zdraví municipálních organizací[#]

Michal Svoboda*

Úvod a cíl

Subjekty veřejného sektoru v České republice v současné době v podstatě nepodléhají žádnému systematickému sledování jejich finanční situace. V případě organizací v rámci státní správy by snad bylo možné hovořit o nedůležitosti takového sledování, neboť těžko lze očekávat, že při dlouhodobě špatné hospodářské situaci například ministerstva bude toto ministerstvo zrušeno. Zcela jiný závěr však je možné provést nad konsolidovanými daty za stát. Zde již je finanční situace státu jako celku zásadní například pro důvěru mezinárodních investorů na finančních trzích, kde stát vystupuje jako emitent obligací. Velký význam má však sledování a vyhodnocování finanční situace také u municipálních organizací, především obcí. To, že v České republice není institut bankrotu obce v podstatě vůbec vytvořen, neznamená, že se obec nemůže dostat do finančních problémů. Ty pak mají za následek omezení veřejných služeb poskytovaných touto obcí (veřejné osvětlení, mateřské školy, uklizené chodníky, investice do silniční infrastruktury, atd.). Je tedy v zájmu samotných obyvatel obce, aby její finanční situace nebyla špatná.

Na rozdíl od států jako celků, kde jejich finanční situace je dlouhodobě sledována a vyhodnocována například ratingovými agenturami, a to včetně České republiky, u municipálních jednotek tomu tak téměř není. Předmětem zájmu ratingových agentur se česká municipalita stane především tehdy, když emituje komunální dluhopisy. To je v českém prostředí velmi výjimečné, jak znázorňuje následující tabulka:

[#] Článek byl zpracován jako jeden z výstupů projektu *Relevance účetních informací na konsolidovaném základu v podnikatelském i veřejném sektoru* registrovaného na VŠE v Praze pod evidenčním IGA VŠE č. F1/47/2015. Tento příspěvek navazuje na disertační práci autora (Svoboda, 2013), shrnuje některé její poznatky a navazuje na ně poznatky novými.

^{*} Ing. Michal Svoboda, Ph.D. – odborný asistent; Katedra finančního účetnictví a auditingu, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3; <michal.svoboda@vse.cz>.

Tab. 1: Emitované dluhopisy municipalit v České republice

Název obce	Jmenovitá hodnota emitovaných dluhopisů (mld. Kč)	
	k 31. 12. 2014	k 31. 12. 2013
Praha	10,545	10,485
Ostrava	0	2,500
Liberec	1,300	2,000

Zdroj: MF ČR (2015).

Je-li zájem finančních trhů o finanční situace českých obcí tedy pouze velmi omezený, nepatří to rozhodně pro obyvatele těchto obcí. Aby však mohla být i samotným obyvatelům obcí srozumitelně prezentováno finanční zdraví jejich obce, je nezbytné vytvořit ukazatel, který by vyhověl nezbytným požadavkům na zahrnutí několika aspektů finančního zdraví, ale zároveň byl běžnému občanovi srozumitelný. Nalezení kompromisu v obou těchto požadavcích není snadné, přesto je právě to cílem tohoto článku. Mezi všemi právními formami organizací veřejného sektoru jsou tedy autorem právě obce považovány za klíčové vzhledem k počtu uživatelů informace o jejich finančním zdraví a také vzhledem ke stávající nedostupnosti kvalitních a komplexních ukazatelů úrovně jejich hospodaření a finanční situace.

Metodika

Jelikož u výše popsaného problému nejde o problém pouze České republiky, bude návrh takového ukazatele především vycházet z rešerše mezinárodních zdrojů v této oblasti. Tento postup je nezbytný, neboť oblast hodnocení hospodaření organizací veřejného sektoru v České republice je velmi zanedbaná, a pokud vůbec probíhá, pak bývají výsledky poměrně nespolehlivé, případně pouze orientační a s nízkou vypovídací schopností. Při hledání ukazatele, který by komplexně pokryl všechny, či alespoň všechny významné aspekty finanční situace municipální organizace, je nezbytné začít od ukazatelů zaměřených na obchodní korporace. Jak bude níže patrné, teprve později se autoři začali systematicky zaměřovat na ukazatele cílené na veřejný sektor. Na základě provedených rešerší pak bude navržen ukazatel vhodný i pro prostředí České republiky. Testování validity takového ukazatele na reálných datech pak bude předmětem dalšího výzkumu autora a tedy dalších publikací na tento článek navazujících.

Rešerše dostupných zdrojů

Vhodné je začít zřejmě nejznámějším vícekritériálním ukazatelem publikovaným v článku autora E. I. Altmana v roce 1968 s názvem *Finanční ukazatele, faktorová analýza a predikce bankrotu firmy* (Altman, 1968). Altman

na příkladu 66 výrobních podniků konstruoval ukazatel predikující finanční tíseň, resp. bankrot těchto firem způsobem, který spojil tehdejší přístupy praktiků a akademiků. Zkonstruoval statistický model coby funkci s několika faktory, které testoval na firmách ve dvou stejně velkých skupinách – podniky ve finanční tísní a podniky mimo finanční tíseň. Už právě Altman zmiňoval, že závěr ohledně finanční tísně podniku učiněný na základě hodnoty jediného faktoru bude zkreslený a nepřesný. Altmanův model známý jako Z-skóre je zapisován takto:

$$Z = v_1x_1 + v_2x_2 \dots + v_nx_n, \quad (1)$$

kde $v_1, v_2, \dots, v_n$ = závislé proměnná,

$x_1, x_2, \dots, x_n$ = nezávislé proměnná (faktor).

Ve vzorku Altmana byly zastoupeny firmy z různých odvětví a různých velikostí, byly pouze vyřazeny firmy příliš malé a příliš velké. Altmanovými faktory byly již tehdy dlouho známé ukazatele likvidita, rentabilita, finanční páka, solventnost a aktivita, které naplnil daty z účetních závěrek firem. Nižší hodnoty Z-skóre pak značily vyšší pravděpodobnost bankrotu. Jeho hlavním cílem tedy bylo bankrot předpovídat.

Vycházet při předpovídání bankrotu podniku z ukazatelů finanční analýzy však není jediná cesta, jak uvádí Beaver (1966). Podle něj vede analýza finančních ukazatelů k předpovědi významné události v životě firmy, například bankrotu, ale také například přečerpání bankovního účtu, neschopnosti splácet emitované dluhopisy či vyplácet dividendu. Za účelem vytvoření dvou srovnatelných skupin v rámci jeho vzorku Beaver vybral data z účetních výkazů firem, které se dostaly do úpadku mezi lety 1954 až 1964. Ke každé z nich pak vybral firmu ze stejné oblasti podnikání a zhruba stejné velikosti, která v úpadku nebyla. Také Beaver ze svého vzorku vyřadil velmi velké firmy. Předpokládal, že u nich se úpadek téměř nevyskytuje. Identifikoval poté celkem 30 faktorů ze šesti oblastí: faktory založené na cash flow, ziskovosti, solventnosti, struktuře aktiv, likviditě a obratu. Sám Beaver však přiznává, že jeho výsledky mohly být ovlivněny skutečností, kolik firem se v průběhu dlouhého zkoumaného období například s využitím jeho analýzy dostalo ze stavu úpadku a stalo se opět firmami mimo oblast ohrožení úpadkem. Dle něj je sice vhodné používat ukazatelů finanční analýzy za účelem predikce úpadku, ale není ideální vycházet pouze z nich.

Ve své práci zkoušejí Groves, Godsey a Shulman (1981) přístup z korporátní sféry aplikovat ve veřejném sektoru, kdy vytvářejí indikátory finanční situace dané organizace v oblastech finanční, demografická a ekonomická. Ty pak zahrnuje do jediného ukazatele, jehož hodnotu lze sledovat ve srovnání horizontálním (v průběhu času) i vertikálním (s jinými organizacemi). Municipality by pak dle autorů měly být schopné sledovat

změny ve svém finančním zdraví, být schopni preventivních zásahů díky včasné identifikaci problémových míst, předvídat svou finanční potřebu či identifikovat dosud neznámé problémy. Autoři však upozorňují na mnohá úskalí při vzájemném porovnávání jednotlivých municipalit. Jednak vysvětlují, proč je každá municipalita odlišná (historicky, geograficky, orientací na průmysl apod.). Dále autoři zmiňují potřebu dlouhodobých kritérií a faktorů, neboť v tomto případě na rozdíl od obchodních korporací krátkodobý pohled nemusí být odpovídající převažujícím činnostem v municipalitách a úkolům, které plní. Také varují před použitím čistě rozpočtových dat, které ne vždy dokážou odpovídajícím způsobem zachytit např. zastarávání infrastruktury a dalších dlouhodobých aktiv, a dále např. odložení příjmů či výdajů (akruální princip) atd. Také toto je možné považovat za významné zjištění relevantní i pro české prostředí – nezbytnost použití dat z akruálního účetnictví vzhledem ke slabé informační hodnotě dat z rozpočtu. Nakonec autoři vymezují tři klíčové oblasti z nejvýznamnějším vlivem na finanční zdraví municipality, a to dimenze prostředí, organizace a dimenze finanční. Dimenze prostředí například zahrnuje zdroje a potřeby municipality, externí ekonomické podmínky, omezení municipality dané jejím postavením vzhledem ke státní správě či politická kultura. V rámci dimenze organizační pak zmiňují autoři legislativu, postupy a praktiky managementu. V rámci finanční dimenze pak výnosy, náklady, provozní pozici, strukturu dluhu či stav dlouhodobých aktiv. Všechny tyto faktory pak hodnotí s použitím celkem 36 poměrových ukazatelů. Dílčí vlastnosti tohoto modelu jsou nepochybně využitelné i pro municipalitu v České republice, model jako celek je však spíše příliš složitý a hůře srozumitelný a interpretovatelný.

Dále například Brown (1993) také vychází z podobných ukazatelů finanční analýzy, jako bylo popsáno výše. A to dokonce v případě finančního zdraví menších obcí a měst. Zmiňuje zásadní vlastnost takového vyhodnocování, kterým je horší srozumitelnost či přímo nepřehlednost a také časová náročnost pro laika – občana. Považuje pak takovou analýzu za v podstatě nereálnou. Vytvořil proto 10bodový test pro obce s počtem obyvatel menším než 100 000 a aplikoval ho na vzorku 750 obcí v USA. Tyto faktory zahrnovaly oblasti jako výnosy (příjmy), náklady (výdaje), provozní situaci a strukturu dluhu. Zvolil třířázkový přístup: výpočet jednotlivých faktorů, jejich porovnání s ostatními ze 750 obcí obdobné velikosti a seřazení podle výsledků předchozích kroků. Brown také zdůraznil klíčovou vlastnost takového hodnocení, která je patrně relevantní i pro české prostředí, a sice že interpretace finančního zdraví obce je možná jen díky jejímu srovnání s ostatními porovnatelnými obcemi z hlediska velikosti. Také Brown ve svém testu vychází z dat z účetních závěrek, která se dosazují do jednoho z 10 indikátorů. Podle pořadí obce v rámci každého faktoru mu pak přiděluje bodové hodnocení. Neboli je-li vypočtená hodnota faktoru

- v 1. kvartálu ze všech 750 obcí (25 % nejhorších obcí), její bodové ohodnocení je „- 1“;
- pokud v 2. kvartálu (25 % spíše horších obcí), hodnota je „0“;
- pokud ve 3. kvartálu (25 % spíše lepších obcí), hodnota je „+ 1“ a
- pokud ve 4. kvartálu (25 % nejlepších obcí), hodnocení je „+ 2“.

Součet bodů ze všech 10 faktorů znamená výsledné bodové hodnocení dané obce indikující její finanční zdraví. Brownův přístup je velmi dobrým příkladem především z hlediska srozumitelnosti a jednoduchosti.

Honadle a Lloyd-Jones (1998) navrhuji svůj ukazatel finančního zdraví municipalit velmi jednoduše. Zdůrazňují nezbytnost jeho prezentace široké (laické) veřejnosti, především včasnost zveřejňování, schopnost zaujmout pozornost široké veřejnosti, jasně vymezený rozsah zveřejňovaných dat, atraktivní formát zveřejňování dat, vyhnutí se komplikovanější odborné terminologii, zaměření se na trend v jednotlivých ukazatelích a pochopitelně také věrohodnost a objektivnost výkazů, ze kterých jsou data získávána. V rámci samotného ukazatele autoři využívají Brownův test 10 ukazatelů (Brown, 1993), i když ten byl konstruován pro severoamerické prostředí. I oni však využili ukazatelů, jako jsou výnosy přepočtené na obyvatele, solventnost či dluhová služba. Každá municipalita je porovnána s municipalitou srovnatelnou co do počtu obyvatel. Za hodnotu mezi 1 % nejlepších obdrží 14 bodů, za hodnotu v rámci 5 % nejlepších 12 bodů a tak dále až po hodnotu v rámci 99 % nejlepších, za kterou jsou 4 body. Celkové skóre municipality pak odpovídá součtu získaných bodů za všechny jednotlivé faktory. Podle vývoje a hodnoty jednotlivých ukazatelů pak autoři doporučují konkrétní kroky k dalšímu zlepšení finanční situace dané municipality, i tyto dílčí hodnoty jsou tedy pro ně významné.

Na sledování finanční výkonnosti municipalit se zaměřil také Carmeli (2002) ve své práci aplikované na municipalitu v Izraeli. Také zde je používáno dat z účetních závěrek. Centrální vláda i územní samospráva provádějí množství úkolů a činností, které je vhodné hodnotit jak odděleně, tak také spolu. Popisuje dva obecné přístupy k měření výkonnosti municipalit. Dle první by měření výkonnosti mělo být orientované na to, do jaké míry plní municipalita své funkce (lidské zdroje, finance, sociální služby, atd.), dle druhé na rozdělení a sledování funkcí municipalit jednotlivě, resp. s rozdělením do kategorií (např. kultura, veřejná bezpečnost, atd.). Carmeli se orientuje na výkonnost, a to ze dvou stran: finanční a rozvoj municipality. Autor vysvětluje nezbytnost seřazování municipalit dle hodnoty kritérií, která jsou dle něj celkem čtyři:

- likvidita,
- vyrovnanost rozpočtu,
- solventnost a
- úroveň veřejných služeb vzhledem k výdajům na ně.

Z účetního pohledu jde vlastně o dvě dlouhodobá a dvě krátkodobá kritéria, kdy každé z nich se dále člení na dva až tři dílčí faktory, které jsou sledovány jak každý zvlášť, tak všechny dohromady. Tento pyramidový rozklad umožňuje podrobnější expertní posouzení i povrchnější laický závěr a vyhovuje tak cílovým podmínkám ukazatele hledaného v tomto článku.

Dále také například Dennis (2004) testuje dva faktory s významným vlivem na finanční zdraví měst v Severní Americe, avšak jde spíše o faktory nefinanční. Jednak o kapacity managementu města umístit, rozvíjet, vést a monitorovat své lidské, finanční, fyzické a informační zdroje, jednak o prostředí (příjmová úroveň, věk a zaměstnanost obyvatel, jejich vzdělání).

Jones a Walker (2007) se zaměřili přímo na příčiny finanční tísně municipalit na vzorku municipalit v Austrálii. I oni uvádějí, že u podnikatelské organizace je úpadek poměrně jednoznačně identifikovatelný a definovatelný – neschopnost dostát svým finančním závazkům, u obcí jde podle nich spíše o neschopnost udržet stávající úroveň veřejných služeb pro její občany. I oni shledávají, že tento přístup doposud chyběl, na rozdíl od podnikatelských organizací, kde je mu dlouhodobě věnována značná pozornost. Určitou kritiku směřují na předchozí ukazatele pro municipalitu, především z důvodu pozdní indikace finanční tísně a tedy jejich nefunkčnosti. Na jejich vzorku došli autoři k poznání, že míra finanční tísně pozitivně koreluje s populací dané obce a objemem jejich výnosů, ale také s mírou (ne-)zaostalosti dopravní infrastruktury coby jedné z veřejných služeb v jejich odpovědnosti. Identifikovali tedy tuto veřejnou službu jako vhodný indikátor finanční tísně či finančního zdraví dané obce. Jde o zajímavý přístup do jisté míry využitelný i v prostředí České republiky, kde také (přínejmenším částečně) mají municipalitu odpovědnost za silniční infrastrukturu na jejím území. Jones a Walker (2007) se také zabývali možnostmi, jak se finanční tísně vyhnout, pokud se blíží. Zabývali se možností slučování obcí, došli však k poznání, že to není příliš účinný způsob řešení.

Wang – Dennis – Tu (2007) se zaměřili americký účetní standard pro veřejný sektor GASB 34, který stanovuje požadavky na pravidelné zveřejňování ekonomických dat municipalitami v USA. Stanovili si 4 oblasti finanční situace municipalitu, které vyhodnocovali s využitím celkem 11 dílčích indikátorů. Pokusili se vytvořit nástroj, který by zobrazil dopady aktuálních rozhodnutí managementu místních samospráv na jejich budoucí ekonomickou situaci i z dlouhodobého pohledu. I oni definují finanční zdraví municipalitu jako její schopnost včas plnit své závazky, především ty, které jsou spojeny s jejich hlavní činností – poskytování veřejných služeb efektivně, hospodárně a účelně. Celkem 4 oblasti autorů jsou pak tyto:

- peněžní likvidita,
- rozpočtová solventnost,
- dlouhodobá solventnost a
- solventnost v úrovni poskytování služeb.

V případě peněžní likvidity jde o snahu o takový cash management, který zajistí dostatek peněžních prostředků k úhradě krátkodobých závazků. Rozpočtovou solventností pak mají autoři na mysli schopnost organizace generovat dostatek peněžních prostředků pro financování veřejných služeb na požadované úrovni. V dlouhodobé solventnosti se zaměřují na dopad stávajících dlouhodobých závazků na budoucí zdroje organizace. Solventnost v úrovni poskytování služeb pak vymezují jako schopnost organizace udržet úroveň poskytovaných služeb dle požadavků občanů. Protože podle autorů orientace managementu municipality na okamžité zlepšení některých ekonomických aspektů nemusí zároveň vést ke dlouhodobému zlepšení finanční situace této municipality, využívají v svých oblastech indikátorů orientovaných jak na dlouhodobé finanční aspekty, tak i na krátkodobé. Věnují se také rozboru určitých socioekonomických faktorů, které by snad také mohly být zahrnovány do vícedimenzionálních ukazatelů finanční situace municipality. Mohlo by například jít o indikátory jako populační růst, bytová výstavba, zaměstnanost a míra chudoby. Jejich aplikace vede podle nich nezdědka k tautologickému efektu, kdy se stírá příčina a následek jednotlivých jevů. Proto autoři tento typ kritérií pro svůj ukazatel zavrhnou a spoléhají se výhradně na ekonomické ukazatele a data a jako metodiku pro jejich zdroj využívají výše zmíněný účetní standard GASB 34. Mezi jejich jednotlivými indikátory zahrnovanými do celkem 4 oblastí najdeme například

- podíl celkových výnosů a celkových nákladů,
- podíl peněžních prostředků a krátkodobých závazků,
- podíl dlouhodobých závazků a celkových aktiv,
- celkové náklady přepočtené na obyvatele a další.

Autoři se také zaměřili na podmínky pro vytvoření vícekritériálního ukazatele finančního zdraví. Těmi jsou podle nich intuitivnost zahrnování dílčích indikátorů do hlavních oblastí, schopnost dílčích faktorů pokrýt všechny činnosti organizace, nikoliv pouze některé a empirické ověření toho, zda v rámci každé oblasti „ukazují“ všechny dílčí indikátory stejným směrem. I autoři sami tyto podmínky aplikovali na svůj návrh ukazatele a vyhodnotili, že pro měření úrovně finančního zdraví v prostředí municipalit USA je vhodný a dává spolehlivou informaci. Výše popsaný přístup autorů je taktéž možné uplatnit i v českém prostředí, nejen díky standardizovanému formátu zveřejňování účetních dat českými municipalitami, ale také díky jejich dobré dostupnosti.

Spíše určitou syntézou dosavadního poznání v oblasti vícekritériálních ukazatelů finančního zdraví je přístup autorů Ritonga (2014) a aplikace tohoto jejich ukazatele na municipalitu státu Indonésie. Propracovanost, rozsáhlost, ale přitom i srozumitelnost jejich ukazatele by zřejmě umožnila jeho aplikaci i v České republice. Podrobnější vyhodnocení a testování této možnosti je však nad rámec tohoto příspěvku.

Syntéza

Spíše než nad samotnou definicí finančního zdraví municipálních organizací je z rešerše výše patrná shoda nad tím, že je pro vyhodnocení, resp. ohodnocení této skutečnosti nezbytné zahrnovat kritéria a ukazatele specifická pro prostředí veřejného sektoru, či spíše přímo pro municipální organizace. Prosté převzetí kritérií používaných rutinně v korporátní sféře není možné, nevedlo by ke spolehlivým závěrům. Cíl generování zisku, případně růstu podnikatelské organizace není analogicky převoditelný do oblastí municipalit zřejmě nikde v rozvinutých zemích světa. Nicméně i pro dlouhodobé cíle, či přímo naplnění smyslu existence municipalit, tedy poskytování veřejných služeb efektivně, hospodárně a účelně, resp. na občany požadované úrovni co do kvality a rozsahu, je nezbytné hledat kritéria vhodná k vyhodnocování úrovně jejich splnění. Musejí však být s těmito cíli municipalit kompatibilní. Z výše popsané analýzy zdrojů lze syntetizovat tato kritéria finančního zdraví, jejichž míru splnění lze poté sledovat a vyhodnocovat pomocí spíše vícekritériálních ukazatelů:

1. Je pravděpodobné, že municipalita bude schopna plnit své závazky vůči věřitelům, zaměstnancům, daňovým poplatníkům, dodavatelům, a dalším.
2. Municipalita je schopna poskytovat své služby.
3. Municipalita je schopna dokončit již zahájené dlouhodobé investiční projekty.
4. Municipalita zůstává dostatečně ekonomicky flexibilní během poskytování svých služeb.
5. Municipalita kritériím pro její finanční zdraví vyhovuje krátkodobě i dlouhodobě.

V uplynulých desetiletích se zjevně relativně ustálil výběr ekonomických ukazatelů, která by tato kritéria sledovaly a vyhodnocovaly. V tomto ohledu zřejmě nejvíce vyhovuje přístup autorů Wang – Dennis – Tu (2007) a jejich 4 oblasti celkového finančního zdraví a také syntetický přístup autorů Ritonga (2014). Je také shoda na tom, že každá z takových oblastí by měla být tvořena 2 – 3 dílčími faktory, které se zaměří na detail některého aspektu ekonomické činnosti municipality. V případě oblastí by mělo již především

- o peněžní likviditu,
- o rozpočtovou likviditu,
- o solventnost,
- o kvalitu a rozsah veřejných služeb,
- o ekonomickou flexibilitu,
- o nezávislost na zdrojích.

Nalezení vhodných dílčích ukazatelů pro tyto oblasti takovým způsobem, aby bylo možné jejich naplnění účetními daty představujícími solidní a stabilní datovou základnu by nemělo být problematické ani v prostředí České republiky.

Závěr

Hledáme-li ukazatel finančního zdraví municipalit, především obcí, je toto téma v mezinárodní odborné literatuře solidně popsáno. Z dostupných zdrojů je patrný významný posun od prvních zmínek o takových ukazatelích cílených na municipality, tedy cca od 80. let 20. století. Nepochybně musel být však jejich vývoj započat od vícekritériálních ukazatelů predikujících bankrot u obchodních korporací. V případě nejen České republiky však lze identifikovat zásadního uživatele takového ukazatele v případě municipalit (obcí), a to občany těchto obcí. Ti jsou nejen financujícími subjekty, ale také příjemci veřejných služeb, za jejichž efektivní, hospodárné a účelné poskytování je jim jejich obec odpovědná. Těmto občanům je nezbytné předkládat takový vícekritériální ukazatel finančního zdraví jejich obce ve formě srozumitelné a přehledné, přitom dostatečně odborně robustní a komplexní. Splnění těchto do jisté míry protichůdných požadavků je možné, jak ukazuje jádro tohoto článku – řešerše mezinárodních zdrojů v této oblasti. Bude-li takový ukazatel pokrývat klíčové oblasti hospodaření obcí, především likviditu, solventnost, zadluženost, (ne-) závislost a vyhodnocení kvality a rozsahu poskytovaných veřejných služeb, a bude-li tím tedy navazovat na nejnovější poznatky v této oblasti v mezinárodním prostředí, je možné jej považovat za nástroj pro sledování, vyhodnocování a srovnávání úrovně finančního zdraví obcí i v České republice. Umožní pak také ranking a rating českých obcí a stane se významným prvkem v rámci skládání účtů volených zástupců občanů do managementu obcí. Budou-li data vstupující do takového ukazatele vycházet ze stabilizovaného a moderního účetního výkaznictví, bude-li jejich validita zajišťována systematickým auditem a budou-li samotná tato primární data zveřejňována a dostupná, může takový ukazatel plnohodnotně sloužit potřebám občanů a vytvářet kontinuální tlak na veřejnou správu ve prospěch zvyšování kvality poskytování veřejných služeb veřejnosti.

Literatura:

- [1] Altman, E. I. (1968): *Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy*. Journal of Finance, 1968, roč. 23, č. 4, s. 589-609.
- [2] Beaver, W. H. (1966): *Financial Ratios as Predictors of Failure*. Journal of Accounting Research, 1966, roč. 4, Empirical Research in Accounting: Selected Studies, s. 71-111.

- [3] Brown, K. W. (1993): *The 10-point Test of Financial Condition: Toward an Easy-to-use Assessment Tool for Smaller Cities*. Government Finance Review, 1993, roč. 9, č. 6, s. 21-26.
- [4] Carmeli, A. (2002): *A Conceptual and Practical Framework of Measuring Performance of Local Authorities in Financial Terms: Analysing the Case of Israel*. Local Government Studies, 2002, roč. 28, č. 1, s. 21-36.
- [5] MF ČR (2015): *Monitor – informační portál Ministerstva financí*. [online], Praha, Ministerstvo financí České republiky, c2015, [cit. 31. 10. 2015], <<http://monitor.statnipokladna.cz>>.
- [6] Dennis, L. M. (2004): *Determinants of Financial Condition: A Study of US Cities*. Orlando, University of Central Florida, 2004. Disertační práce.
- [7] Groves, S. M. – Godsey, W. M. – Shulman, M. A. (1981): *Financial Indicators for Local Government*. Public Budgeting & Finance, 1981, roč. 1, č. 2, s. 5-19.
- [8] Honadle, B. W. – Lloyd-Jones, M. (1998): *Analyzing Rural Local Governments' Financial Condition: An Exploratory Application of Three Tools*. Public Budgeting & Finance, 1998, roč. 18, č. 2, s. 69-86.
- [9] Jones, S. – Walker, R. G. (2007): *Explanators of Local Government Distress*. Abacus, 2007, roč. 43, č. 3, s. 396-418.
- [10] Ritonga, I. T. (2014): *Modelling Local Government Financial Condition in Indonesia*. [on-line], Melbourne, Victoria University, c2014, [cit. 10. 8. 2015], <<http://vuir.vu.edu.au/25831/1/Irwan%20Taufiq%20Ritonga.pdf>>.
- [11] Svoboda, M. (2013): *Reforma účetnictví státu jako předpoklad ekonomického rozhodování externích uživatelů účetních výkazů obcí*. Praha, Vysoká škola ekonomická v Praze, 2013, Disertační práce
- [12] Wang, X. – Dennis, L. – Tu, Y. S. (2007): *Measuring Financial Condition: A Study of US States*. Public Budgeting & Finance, 2007, roč. 27, č. 2, s. 1-21.

Konstrukce ukazatele finančního zdraví municipálních organizací

Michal Svoboda

ABSTRAKT

Cílem článku je nalezení vícekritériálního ukazatele finančního zdraví municipálních organizací, který by vyhověl jak požadavkům na robustnost a komplexnost, tedy pokrýval všechny významné oblasti činnosti municipalit, tak byl srozumitelný pro klíčové uživatele informace o finanční situaci municipality, kterými jsou její občané. Návrh jeho konstrukce je proveden metodou rešerše mezinárodních zdrojů a publikací v této oblasti od zhruba 60. let 20. století a syntézou těchto poznatků do 6 základních dimenzí takového ukazatele tak, aby každá z nich umožňovala další rozpad na cca 2-3 dílčí indikátory, které by bylo možné hodnotit samostatně.

Klíčová slova: Finanční zdraví; Veřejný sektor; Municipality; Účetnictví veřejného sektoru; Ukazatel finančního zdraví.

Construction of Municipalities' Financial Health Indicator

ABSTRACT

The aim of this article is to find a multicriterial indicator of financial health of municipalities. Such an indicator should meet the need for a robustness and complexity to cover all the significant areas of activities of municipalities. It should be also understandable for key users of the information on financial situation of a municipality – for its citizens. This concept of its construction has been made using a literature search method in this field since 1960s and synthesis of its findings into 6 basic dimensions of such an indicator. Each of this 6 dimensions should allow a drill-down approach to get 2 – 3 partial aspects of that dimension. Also these should be evaluated separately.

Key words: Financial Health; Public Sector; Municipalities; Public Sector Accounting; Financial Health Indicator.

JEL classification: M41, M42, M48.